

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орон нутгийн өмчийн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/46/НА/-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Ховд хот
2022 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Утас: 70433061

Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 70432545

Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn

Аудитор: У.Батчимэг

Утас: 88094175

цахим хаяг: batchimeg.urt@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	2
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	2
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	3
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	4
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	4
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	5
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	7
3. Аудитын тайлан	7
3.1 Ерөнхий зүйл.....	7
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	8
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	8
3.4 Материаллаг байдал	8
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	8
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	9
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	10
3.8 Аудитын гол асуудал	10
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	10
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	10
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	10
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	10
4. Аудитын илрүүлэлт	10
4.1 Албан шаардлага	10
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	12

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
НА	Нотлох ажил

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,797,450.00	4,638,050.00
33	АВЛАГА	1,555,671.00	1,555,671.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,232,819.00	1,232,819.00
335	Бусад авлага	322,852.00	322,852.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	322,852.00	322,852.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	2,241,779.00	3,082,379.00
354	Хангамжийн материал	2,241,779.00	3,082,379.00
35410	Бичиг хэргийн материал	177,000.00	670,100.00
35420	Аж ахуйн материал	2,064,779.00	2,412,279.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	7,379,144,307.76	6,615,108,315.42
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	7,379,144,307.76	6,615,108,315.42
392	Биет хөрөнгө	7,378,858,682.76	6,614,936,940.38
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	10,589,103,491.00	10,589,103,491.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,475,333,186.56)	(5,233,710,066.04)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	-	28,500,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(26,520,834.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	206,373,883.00	217,163,883.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(157,405,597.90)	(178,409,003.72)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	12,595,029.00	16,445,029.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,386,674.78)	(9,547,297.86)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	1,211,841,739.00	1,211,841,739.00
39217	Ном	70,000.00	70,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	285,625.00	171,375.04
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	457,000.00	457,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(171,375.00)	(285,624.96)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III-I+II	7,382,941,757.76	6,619,746,365.42
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	20,306,001.45	7,840,369.99
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	20,306,001.45	7,840,369.99
413	Өглөг	20,306,001.45	7,840,369.99
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	20,306,001.45	7,840,369.99

5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	7,362,635,756.31	6,611,905,995.43
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,362,635,756.31	6,611,905,995.43
512	Хуримтлагдсан үр дүн	7,362,635,756.31	6,611,905,995.43
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	7,362,635,756.31	7,362,635,756.31
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(750,729,760.88)
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,382,941,757.76	6,619,746,365.42

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	354,873,889.00	194,930,372.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	193,074,389.00	46,156,472.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	193,074,389.00	46,156,472.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	177,212,014.00	25,869,166.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	74,228,900.00	8,915,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	98,862,014.00	16,954,166.00
120005	Түрээсийн орлого	13,612,375.00	20,287,306.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	161,799,500.00	148,773,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	9,000,000.00	5,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	5,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	152,799,500.00	143,773,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	152,799,500.00	143,773,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,049,024,620.89	945,660,132.88
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,049,024,620.89	945,660,132.88
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	971,644,245.39	916,458,986.88
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	119,738,759.00	87,238,262.00
210101	Үндсэн цалин	94,842,986.55	77,561,006.00
210102	Нэмэгдэл	18,680,772.45	7,633,703.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,215,000.00	2,043,553.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	15,177,344.90	11,459,606.54
210201	Тэтгэврийн даатгал	10,320,594.54	8,168,845.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,214,187.59	872,382.62
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	971,350.06	697,906.10
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	242,837.53	156,406.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,428,375.18	1,564,065.98
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,000,000.00	22,500,000.00
210302	Түлш, халаалт	20,000,000.00	20,000,000.00
210304	Байрны түрээс	5,000,000.00	2,500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,823,841.85	10,377,260.00
210401	Бичиг хэрэг	3,968,680.35	1,874,370.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,325,053.00	7,540,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,184,108.50	926,730.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,000.00	36,000.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	200,000.00
210604	Урсгал засвар	-	200,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,466,000.00	2,297,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,466,000.00	2,297,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,831,648.00	1,731,500.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,882,428.00	1,137,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	216,000.00	125,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	469,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	782,606,651.64	780,655,158.34
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	780,653,651.64	780,655,158.34
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	77,380,375.50	29,201,146.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	1,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	1,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	76,380,375.00	28,201,146.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,380,375.00	28,201,146.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(694,150,731.89)	(750,729,760.88)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(694,150,731.89)	(750,729,760.88)

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,871,112,423.33	4,871,112,423.33
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,871,112,423.33	4,871,112,423.33
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	2,491,523,332.98	2,491,523,332.98
C08	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	7,362,635,756.31	7,362,635,756.31
D01	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	7,362,635,756.31	7,362,635,756.31
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	7,362,635,756.31	7,362,635,756.31
D08	Тайлант үеийн үр дүн	(750,729,760.88)	(750,729,760.88)
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,611,905,995.43	6,611,905,995.43

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	253,761,875.00	177,976,206.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,121,100.00	29,202,306.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,121,100.00	29,202,306.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,121,100.00	8,915,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	8,915,000.00
120005	Түрээсийн орлого	-	20,287,306.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	249,640,775.00	148,773,900.00

1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	96,841,275.00	5,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	17,248,230.00	5,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	152,799,500.00	143,773,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	152,799,500.00	143,773,900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДУН (2)	246,261,875.00	177,976,206.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	246,261,875.00	177,976,206.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	168,881,499.50	148,775,060.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	95,848,900.00	75,836,572.00
210101	Үндсэн цалин	63,614,172.00	61,285,389.00
210102	Нэмэгдэл	25,499,128.00	12,531,865.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,735,600.00	2,019,318.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	12,939,600.00	14,949,128.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	9,105,600.00	11,625,728.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	958,500.00	952,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	766,800.00	611,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	191,700.00	160,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,917,000.00	1,599,700.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,000,000.00	22,500,000.00
210302	Түлш, халаалт	20,000,000.00	20,000,000.00
210304	Байрны түрээс	-	2,500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	14,366,961.50	10,843,360.00
210401	Бичиг хэрэг	3,890,800.00	2,090,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,732,053.00	7,540,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,184,108.50	926,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	60,000.00	36,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	500,000.00	250,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	200,000.00
210604	Урсгал засвар	-	200,000.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	2,266,818.00	2,297,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,266,818.00	2,297,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,959,220.00	1,771,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	16,010,000.00	1,137,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	216,000.00	125,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	494,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	15,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,500,000.00	20,377,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,500,000.00	20,377,800.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	77,380,375.50	29,201,146.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	1,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	1,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	76,380,375.50	28,201,146.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,380,375.50	28,201,146.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

	Үзүүлэлт	Тайлант оны
--	----------	-------------

Эдийн засгийн ангилал		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	143773900.00	143773900.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	143773900.00	143773900.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	142773900.00	142773900.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	76433900.00	75836572.00
210101	Үндсэн цалин	57898500.00	61285389.00
210102	Нэмэгдэл	11027600.00	12531865.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1257800.00	2019318.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	6250000.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	10318600.00	14949128.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	7261200.00	11625728.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	764300.00	952200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	611500.00	611500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	152900.00	160000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1528700.00	1599700.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	22500000.00	22500000.00
210302	Түлш, халаалт	20000000.00	20000000.00
210304	Байрны түрээс	2500000.00	2500000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6248900.00	5979200.00
210401	Бичиг хэрэг	1425400.00	1425400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3341000.00	3341000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,196,500.00	926,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	36,000.00	36,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	250,000.00	250,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	200,000.00	200,000.00
210604	Урсгал засвар	200,000.00	200,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,697,200.00	2,297,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,697,200.00	2,297,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	997,500.00	634,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	125,000.00	125,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	187,500.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	90,000.00	
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	550,000.00	494,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15,000.00	15,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,377,800.00	20,377,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,377,800.00	20,377,800.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,000,000.00	1,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	1,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	1,000,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	143,773,900.00	143,773,900.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	143,773,900.00	143,773,900.00

132001	Орон нутгийн төсвөөс	143,773,900.00	143,773,900.00
--------	----------------------	----------------	----------------

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	34,202,306.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	34,202,306.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	6,001,160.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,864,160.00
210401	Бичиг хэрэг	665,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,199,160.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,137,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,137,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	28,201,146.00
213403	Орон нутгийн төсвийн срөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	28,201,146.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,000,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Орон нутгийн өмчийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх дуусгавар болсон санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд НББ, тайлагнал, дотоод хяналт, төсвийн хөрөнгийн үр ашиг, арвилан хэмнэлттэй холбоотой асуудлаар зөвлөмж өгсөн болно.

Аудитыг аудитор У.Батчимэг 2022 оны 03 дугаар сарын 07-нээс 03 дугаар сарын 14-ны хооронд гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тус байгууллага нь 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 1 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 23 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн ч тухайн байгууллага нь аудитад шаардлагатай

баримт материалыг 2021 оны 03 сарын 10-ны өдөр ирүүлж Төсвийн тухай хуульд заасан цагалбарт хугацаанд тайланг ирүүлээгүй болно.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Орон нутгийн өмчийн газар нь “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн эзэмших, ашиглах, хамгаалахтай холбоотой бүртгэл, тооллого явуулах, төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүрэн бүтэн байдал, төрийн болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн санхүүгийн байдалд хяналт” -ыг хэрэгжүүлэх гэсэн эрхэм зорилго дэвшүүлэн ажиллажээ.

Тухайн онд Аймгийн санхүүгийн хяналт аудитын албанаас 2018,2019,2020 оны үйл ажиллагаа болон санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэн зөвлөмж, чиглэл өгч ажилласан байна.

Тус байгууллага нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг боловсруулан ажиллах шаардлагатай байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд аудитын зорилго оршино.

Орон нутгийн өмчийн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар бүртгэж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлан гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд суурь үзүүлэлтээр батлагдсан төсвийг сонгож, эрсдэлийн үнэлгээнээс хамаарч материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “бага” гэж үнэлсэн учир материаллаг байдлын түвшинг хамгийн ихээр буюу 1 хувиар тогтоосон.

Материаллаг байдлын түвшинг 2021 оны нийт орлогын 179.9 сая төгрөгөөс 1 хувиар буюу 1.7 сая төгрөгөөр тооцож, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 70 хувиар буюу 1.2 сая төгрөгөөр тогтоов.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Орон нутгийн өмчийн газрын 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 763.1 сая төгрөгөөр буурсан нь бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой байна.

Тайлант оны эцэст мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлгүй байна.

Авлага дансны оны эхний үлдэгдэл 1.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бол оны эцэст өөрчлөлт гараагүй байна. Авлагын эцсийн үлдэгдэл дэх 1.5 сая төгрөгийн авлага нь он дамжин бүртгэгдсээр байгаа өмнө ажиллаж байсан нэр бүхий ажилчидтай холбоотой авлага байна.

Бараа материал данс оны эхэнд 2.2 сая төгрөг байсан бол оны эцэст 2.7 сая төгрөг болж 0.5 сая төгрөгөөр өмнөх оноос өссөн үзүүлэлттэй байна. Тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр 10.1 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч 9.6 сая төгрөгийн материалыг үйл ажиллагаандаа зарцуулсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны оны эхний үлдэгдэл 12.020,4 сая төгрөг байсан ба тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан үндсэн хөрөнгө байхгүй бөгөөд Манхан сумын Эрүүл мэндийн төвөөс аймгийн ИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн дугаар 184 тоот тогтоолоор балансаас баланс шилжүүлэн авсан мөн Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаас 14.3 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил үнэ төлбөргүй хүлээн авч, оны эцэст үндсэн хөрөнгийн данс 12,063.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Дуусаагүй үйлдвэрлэл: Данс бүртгэлд байгаа 1.211.841,7 сая төгрөгийг услалтын системийг АИТХ-аар хэлэлцүүлэн шийдвэр гаргуулан Үндсэн хөрөнгийн данс бүртгэлд тусгах шаардлагатай байна.

Оны эхэнд 20.3 сая төгрөгийн өглөгтэй байсан бол оны эцэст 7.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй болж нийт өр төлбөр 12.5 сая төгрөгөөр буурсан байна. Эцсийн үлдэгдэл дэх 7.8 сая төгрөгийн 2.2 сая төгрөг нь НДШ өглөг, 5.5 сая төгрөг нь ХХОАТ өглөг байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны оны эхний үлдэгдэл 7,362.6 сая төгрөг байсан ба оны эцэст 6,596.9 сая төгрөг болж тайлант онд 765.7 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтөөр өмнөх оны үр дүнд залруулга хийгдээгүй байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Орон нутгийн өмчийн газрын 2021 оны төсвийн нийт зардлыг анх 173.3 сая төгрөгөөр батлан төсвийг аймгийн худалдан аван ажиллагааны алба, орон нутгийн өмчийн албанд 2 хуваан тухайн байгууллагын төсвийг 99.0 сая төгрөгөөр олгосон байна.

Мөн ИТХ-ын тодотголоор зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 143.7 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр баталжээ.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 143.7 сая төгрөг буюу 100 хувьтай байгаа нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшлын зардлыг 75.8 сая, хангамж, бараа материалын зардлыг 5.9 сая, томилолт, зочны зардлыг 2.2 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардлыг 0.6 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 20.3 сая төгрөг зарцуулжээ.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын эдийн засгийн ангилал тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу төсвийн байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар нийт 51.2 сая төгрөгийн орлого орсноос түрээсийн орлого 29.2 сая төгрөгийн аймгийн засаг даргын захирамжаар 5.0 сая төгрөг, дэнчингийн орлогод 17.0 сая төгрөгийн 6.0 сая төгрөгийг үйл ажиллагаандаа зарцуулж 28.0 сая төгрөгийг төвлөрүүлэн ажиллажээ.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын эдийн засгийн ангилал тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

АДБОУС 706.7-д тодорхойлсон тодорхой бус байдал үүссэн, хэрэглэгчдэд хамааралтай санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудалгүй болно.

3.8 Аудитын гол асуудал

АДБОУС 701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх асуудлууд байхгүй болно.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасны дагуу тус байгууллагын 2021 оны Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хяналаа.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого зардлын мөнгөн гүйлгээ, Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн тоо мэдээлэл үзүүлэлтийн дэд дүн, нийт дүнг тусгаагүй, хэтрэлт хэмнэлтийн тайлбаргүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитын зөвлөмжийн хэрэгжилт бүрэн хэрэгжээгүй байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг үнэн зөв тооцсон эсэхийг хянан үзэх.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 17.3 сая төгрөгийн 6 алдаа зөрчил илэрснээс 2.2 сая төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 албан шаардлага, 15.1 сая төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмж өглөө.

4.1 Албан шаардлага

1. Шилэн дансны цахим системд санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого зардлын мөнгөн гүйлгээ, Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн тоо мэдээлэл үзүүлэлтийн дэд дүн, нийт дүнг тусгаагүй, хэтрэлт хэмнэлтийн тайлбаргүй байна. Шилэн дансны тухай хуулийн 4, 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавигдах мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох тухай журам”-д тус тус нийцээгүй тул зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

Шийдвэрлэсэн: Дээрх зөрчлийг хойшид давтан гаргахгүй байх, санхүүгийн сахилга хариуцлагыг сайжруулж хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах албан шаардлага өгөв.

2. Албан томилолтын хуудсанд ирсэн, буцсан тухай тэмдэглэл хөтөлдөггүй, томилолтоор ажилласан илтгэх хуудас болон анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу зэрэг зөрчил илэрлээ. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.6-д “анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна”, 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах”

Шийдвэрлэсэн: Ажил гүйлгээг гарахаас өмнө анхан шатны баримтыг бүрэн бүрдүүлэн ажиллаж хэвших албан шаардлага өгөв

4.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

4.2.1 Татварын тооцоололтой холбоотой асуудал

1. Илрүүлэлт: Хувь хүний орлогын албан татварын өглөг 5.6 сая төгрөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна. Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, гэсэн заалттай тус тус нийцүүлж төсвийн хөрөнгийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлж ажиллах.

Өгсөн зөвлөмж: Харилцагч байгууллагуудтай хагас бүтэн жилийн санхүүгийн тайлангаар тооцооны үлдэгдлийн баталгааг үйлдэн авлага өглөгийн нарийн тооцоо хийж хэвших.

4.2.2 Үндсэн хөрөнгө бараа материалын тооллоготой холбоотой асуудал

2. Илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгө болон бараа материалын тооллого тооцоо хийгээгүй, бараа материалын зарцуулалтад тавих дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай 70 дугаар зүйл, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” ажлыг зохион байгуулах.

Өгсөн зөвлөмж: Хуулийн хэрэгжилтийг ханган эд хөрөнгийн тооллого тооцоог хийж хэвших.

4.2.3 Авлагын данстай холбоотой

3. Илрүүлэлт: Он дамжсан насжилт өндөртэй авлагыг тодорхой гарган эзэн холбогдогчдоор төлүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажиллах. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, гэсэн заалттай нийцүүлж ажиллах.

Өгсөн зөвлөмж: Он дамжсан насжилт өндөртэй авлагыг эзэн холбогдогчдоор төлүүлэх.

4.2.4 Өглөгийн данстай холбоотой

4. Илрүүлэлт: Тухайн байгууллага нь батлагдсан орон тооноос 1 орон тоо илүү ажиллуулан 7.8 сая төгрөгийн өр, төлбөр үүсгэж байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: батлагдсан төсөвтөө багтаан үйл ажиллагаа явуулж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй ажиллах, 2022 онд багтаан өр төлбөрийг барагдуулан ажиллаж

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

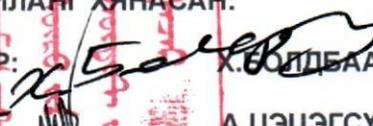
Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

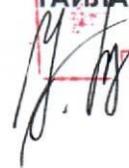
/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Орон нутгийн өмчийн газар	6	17.3	0	0	0	0	2	2.2	4	15.1

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАРАУДИТЫН МЕНЕЖЕР: А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР:

8417143892

УЮА 2073 9066454

У.БАТЧИМЭГ